

LIIKASLINKKI

LIIKASTEN SUKUSEURA RY:N JÄSENLEHTI 1/2005

PÄÄTOIMITTAJA HARRI LIIKANEN • TOIMITUSSIHTEERI PIRKKO LIIKANEN

HERMAN LIIKANEN -SEMINAARI 13.5.2005 s. 13 • 20-VUOTISJUHLALLISUUDET 29.-31.7.2005 s. 15

Aika kuluu, vuodet vierivät

Eipä uskoisi, että nyt on jo kohta kulunut 20 vuotta siitä, kun perustimme tämän yhteisen sukuseuramme. Totta se kuitenkin on. Olemme siis olleet jo lähes kaksi vuotta täysi-ikäisiä, jos vertaamme ikäämme ihmisen ikään. Käytännössä voimme vertailuleikkiä jatkaa lukemalla kummitytön jutun toisaalta tästä lehdestä. Siitä voi konkreettisesti nähdä, kuinka isoiksi olemme jo kasvaneet. Tämän ikäinen kelpaa vaikkapa au pairiksi (lastenhoitajaksi).

Viime numerossa jo käsittelin osittain viime vuoden toiminnan tuloksia, joten tässä tyydyn vain hieman täydentämään. Iahdutavinta oli todeta, että pääsimme jäsenmäärän kehityksessä kaikkien aikojen ennätystulokseen. ”Tosijäseniä” eli niitä, jotka ovat huolehtineen jäsenmaksuvelvoitteistaan säädetyllä tavalla, oli jo 228. Hienoa! Se on mielestäni osoitus siitä, että olemme oikealla tiellä ja toimintaa halutaan jatkaa.

Mutta turpaankin tuli. Lähetin Pudasjärven Liikasilta sukuseuran esittelykirjeitä 18 osoitteeseen ja pyysin heitä mukaan sukuseuraan. Tiedämme, että siellä on ainakin yksi sukuhaara lisää ja haluan, että se tulisi mukaan ainakin muutamalla jäsenellä. Yhtään uutta jäsentä ei sieltä kuitenkaan saatu eikä kukaan edes ottanut minikäänlaista yhteyttä. Tulos masensi, mutta tällaista tämä on. Ei muuta

kuin eteenpäin, sanoi mummo hangessa.

En voi myöskään ymmärtää sitä, että jäsenhankintakilpailuun ei saatu kuin kaksi osanottajaa. Kolmas jäsenhankkija oli sihteeri, mutta hänhän ei saanut osallistua varsinaiseen kilpailuun hallituksen jäsenenä. Onkohan nyt niin, että toimintaa halutaan, mutta sitä ei haluta jäsenmaksuilla tukea? Tyydytään vain jäniksenä lukemaan kotisivuja ja poimimaan sieltä rusinat tai luetaan toisten Liikaslinkkiä ja eikä ajatella sitä, että toiminta nielee varoja, vaikka talkootyötä tehdäänkin.

Jäsenhankintaan liittyen koin surullisena seikkana myös sen, ettei niitä lapsia ole ilmoitettu nuorisojäseniksi. Sieltä he nousisivat aikanaan luonnostaan varsinaisiksi jäseniksi ja toisivat jatkuvuutta. Turhaan me odotamme 40 vuoden ikään, jota pidetään ikänä, jolloin nämä asiat alkavat kiinnostaa. Kuka minä olen ja mistä minä tulen?

Postin mainoslehdessä luitte varmaan Sukuseurojen keskusliiton puheenjohtajasta tehdyn artikkelin. Lukiessani vertasin asioita meidän käytäntöön ja tulin siihen tulokseen, että samoilla linjoilla ollaan. Kaikki ei meitä kuitenkaan oikein aina ymmärrä. Meitä voidaan pitää hieman höyrähtäneinä, mutta voimme lohduttautua sillä, että samanlaisia seuroja on kaik-

kiaan noin 600 ja tuskin ne kaikki ihan pölvästejä on. Joskus vaimoni myös ihmettelee, että mitä sinä siellä niitten kuolleitten kanssa seurustelet, kun olisi elävääkin lihaa tarjolla. En anna sen häiritä.

Sakkojakin on annettu. Onneksi ei meille. Sen sijaan erään länsisuomalaisen sukuseuran koko hallitus tuomittiin sakkoihin ja korvauksiin yksityiselämää loukkaavan tiedon levittämisestä. Tämä on pannut ajattelemaan myös meillä ja laajemminkin sukuseurapiireissä. Asiasta on järjestetty keskustelutilaisuuskin ja keskustelu jatkuu. Säännöt eivät ole yksiselitteiset ja siksi täytyy olla tarkkana. Tiedon pitää olla totta ja kaikkea ei voi julkaista. Ollaan hienotunteisia.

Heinäkuussa sitten juhlietaan kahta vuosikymmentä. Yritämme saada juhlasta mukavan yhdessäolon hetken. Toivon, että osanottajamäärä nousisi yli sataan, sillä se palkitsisi valmistelut. Suosittelen yhteiskuljetuksia kaukaa tuleville, kuten 20 vuotta sitten, kun reisiräiset pyöräyttivät bussilla pihaan. Erkkejä on tulossa esiintymään ihan kaksinkappalein, joten senkin takia jo kannattaa tulla.

Kaikki mukaan! Olette lämpimästi tervetulleita!

Harri Liikanen

Uusia jäseniä

Ristiinan sukuhaarasta

Salme Strandman, Helsinki
Liisa Strandman-Long, USA,
Maryland

Korpilahden sukuhaarasta

Jorma Liikanen, Pirkkala

Lämpimästi tervetuloa mukaan.

Terveisiä Sirkka Liisalta

Kangasniemen Liikasten tapaaminen ei onnistunut joululounaan 2004 merkeissä, joten nyt toivotaan, että kesän sukupäivät saisivat Kangasniemen Liikaset joukolla Mikkeliin Paukkulaan. Matka ei ole pitkä. Ilmoitamme lähemmin Kangasniemen Kunnallislehdessä seurapalstalla.

Sukuseuran 20-vuotistaipaleelta en osaa sanoa muuta kuin, että on ollut aivan upeata tavata uusia Liikasia ja oppia tuntemaan lähipiiristä ihmisiä, joiden ei ole tiennyt olevan sukua, vaikka ollaan tunnettu kohta 60 vuotta. Ihmeellistä ja yllätyksellistä.

Sirkkis

Syntyneitä

11.8.2004 syntyi Ari ja Liisa Lehtolan perheeseen tytär, joka on saanut nimen Maria Anni Aliisa. Ari on Margit Lehtolan jälkeläisiä Ylivieskasta ja kuuluu Kuusamon sukuhaaraan.

27.1.2005 Kimmo Liikaselälle ja Laura Nurkkalalle syntyi poika, joka on saanut nimekseen Ari Matias. Kimmo on Sauli ja Marja-Leena Liikasen poika ja täten Kuusamon Liikasia.

Vihittyjä

7.8.2004 vihittiin avioliittoon Helsingissä Suomenlinnan kirkossa Janne Liikanen ja Tita Virtanen. Janne on Anne ja Erkki Liikasen poika ja täten Johanneksen Liikasia. Mielenkiintoista on todeta, että Tita on Annen ja Erkin kummityttö ja vastaavasti Janne on Titan vanhempien Kaija ja Rauli Virtasen kummipoika.

Myöhästyneet, mutta sitä lämpimämmät onnittelumme!

Oikaisu

Viime numerossa oli vihkiuutinen, johon oli pujahtanut virhe. Tarja Mattola vihittiin Jarkko Kokkonien kanssa, vaikka lehdessä oli Jaakko. Pahoittelemme kömmähdystä.

Pappeja tulossa

Sukututkimuksen edetessä on voitu panna merkeille, että yhden ammattikunnan elävä edustaja suvusta puuttuu. Tämä on koettu ongelmana, kun on haluttu sukupäivien jumalanpalvelukseen oma pappi ja sitä ei ole ollut. Nyt asiaan on tulossa roima parannus.

Suomen Pankkiin tutustuttaessa kävi ilmi, että vieraiden joukossa oli kaksi papiksi opiskelevaa nuorta naista. Toinen on Laura Kaarto, joka on Tuulikki o.s. Puurulan ty-

tär ja Laura Liikanen Kari Liikasen tytär. Molemmat ovat siis Kangasniemen Liikasia. Tytöt huomasivat vasta opiskelun alettua olevansa sukulaisia eli heillä on yhteinen esi-isä Taavetti (David) Liikanen, s. 10.1.1847 Mikkelin mlk.

Valitettavasti omat pappimme eivät voi osallistua 20-vuotisjuhliin.

Valmistuneita

Anna-Mari Laiho Lahdesta on valmistunut diplomi-insinööriksi Teknillisestä korkeakoulusta Espoosta syksyllä 2004 ja mikä parasta, työpaikkakin on löytynyt Nokialta. Anne-Marin äiti on tilintarkastajamme Liisa Laiho ja isä Veli-Matti Laiho. Liisan isä oli Uno Liikanen. Anne-Mari edustaa Kangasniemen Liikasten sukuhaaraa.

Sukuseura esittää lämpimät onnittelet ja kannustaa raivoisiin suoriin jatkossakin.

Palkittuja

Teijo Haapaniemelle urheilupalkinto

Reisjärven itsenäisyyspäivän juhlassa jaettiin mm vuoden 2004 urheilupalkinto. Se luovutettiin Teijo Haapaniemelle, joka on menestynyt urheilussa yleensä ja hiihdossa erityisesti. Mm hän on veteraanien 4 x 5 km:n viestihiihdon kultamitalisti vuodelta 2004. Teijo on Kangasniemen Liikasten sukuhaaraan kuuluvan Tuulikin puoliso. Tuulikki on Rauha ja Esko Halosen tytär

Jarmo Halonen Pirkanmaan vuoden teollisuusjohtaja

Pirkanmaan kauppakamarin hallitus valitsi Elecster Oyj:n toimitusjohtajan Jarmo Halosen Pirkanmaan vuoden 2004 teollisuusjohtajaksi. Perusteluissa korostettiin Halosen johtaman yrityksen hyvää kehitystä viime vuosina.

Jarmo on Rauha ja Esko Halosen poika ja edustaa näin Kangasniemen Liikasten sukuhaaraa.

Erkki Liikaselälle kunniamitali

Sanomalehtien liitto on myöntänyt ja luovuttanut vuoden 2004 Sanomalehtien liiton kunniamitalin Suomen Pankin pääjohtajalle Erkki Liikaselälle.

Mitali on tunnustus Erkin toiminnasta lehdistön hyväksi mm Suomen valtioneuvoston jäsenenä, EU-suurlähettiläänä ja EU-komission jäsenenä.

Kunniamitali luovutetaan vuosittain tunnustuksena merkittävästä viestinnän ja sanomalehdistön hyväksi tehdystä työstä. Erkki on Kangasniemen Liikasten sukuhaaraa

Valeliikasia

Riihimäkeläisen nimisessä paikallislehdessä näkyi mainos, jossa oli selvästi iso teksti LIIKASET. Tarkistuksen jälkeen kävi ilmi, ettei siinä mainosteta oikeita Liikasia, vaan eräs yritys mainostaa stand up-showtaan kevään ja kesän juhliin. Esiintyjät Aku Hirviniemi ja Janne Kataja ovat ottaneet meidän hyvän nimen taitelijanimikseen ja vetonaulakseen. No siitä ei liene haittaa ja estääkään ei voi, kun nimisuoja ei ole.

Nimityksiä

Toni Liikanen on nimitetty Art Directoriksi Helsingissä toimivassa mainostoimisto Y&R Brands/Garagessa. Toni on Tuula ja Harri Liikasen nuorin poika ja edustaa Kangasniemen Liikasia.

Muistathan

Seuraavaan numeroon laitamme entiseen tapaan seuraavan vuoden merkkipäiväluettelon. Jos et halua nimesi näkyvän siinä, pyydämme ilmoittamaan siitä lokakuun loppuun mennessä Harri Liikaselälle.

Kummityttö kirjoittaa Luxemburgista

Viime kesänä olin innokas, vastavalmistunut ylioppilas. Suunnittelin jo kovasti opiskelujani ja mietin, miten sisustaisin tulevan asuntoni. Kesäkuun pääsykokeiden jälkeen alkoi kuitenkin uhkaavasti näyttää siltä, etten saisi toivomaani opiskelupaikkaa, joten oli pakko ruveta miettimään, mitä tekisin seuraavan vuoden ajan. Minua kiinnosti ajatus viettää vuosi ulkomailla ja ajattelin, että au pairiksi ryhtyminen tarjoaisi siihen mahdollisuuden.

Lähetinkin hakemukseni muutamille suomalaisille perheille, ja kun erään Luxemburgissa asuvan perheen äiti tarjosi minulle paikkaa, päätin ottaa sen vastaan.

Perheessäni on kaksi lasta, 11-vuotias poika ja 8-vuotias tytö. Lapset ovat todella suloisia ja helppoja, heidän kanssaan ei juuri tarvitse tapella. Myös vanhemmat ovat mukavia. He antavat minun tehdä työni rauhassa eivätkä teetä au pairilla mitään älyttömiä hommia.

Luxemburg on pieni maa ja elämä pyörii ainoan kaupungin ympärillä.

Perheeni asuu 15 kilometrin päässä kaupungista Roodt- nimisessä pienessä kylässä. Kylällä on muutama baari, koulu, posti, poliisiasema, parturi ja kukkakauppa. Jos siis haluaa jotain suurempaa aktiviteettia, on lähdettävä kaupunkiin, jonne matkasta huolimatta pääsee helposti ja nopeasti.

Työhöni kuuluu talon siistinä pitäminen ja lasten kanssa oleminen. Kotitöitä teen päivällä ennen kuin haen lapset kaupungin Eurooppa-koulusta. Kotiin päästyämme syömme ruoan ja sen jälkeen

autan lapsia läksyjenteossa.

Lopun iltapäivän teemme milloin mitäkin: pelaamme pelejä, käymme ulkona ja joskus jopa leivomme yhdessä.

Perheen vanhemmat tulevat kotiin viiden aikaan ja sen jälkeen minulla on loppuilta vapaata. Joskus olen kotona, katson televisiota perheen kanssa tai menen omaan huoneeseeni lukemaan. Joskus taas lähdän kaupungille, missä tapaan muita suomalaisia au pair-eja. Meitä on täällä tällä hetkellä 15. Maanantaisin ja keskiviikkoisin käymme ranskankurssilla, muina iltoina saatamme kierrellä kauppoissa tai istua vaikkapa kahvilla koko illan.

Luxemburgin noin 500 000 asukkaasta noin puolet on ulkomailta tänne muuttaneita. Sen vuoksi täällä onkin tutustunut moniin ulkomaalaisiin. Erityisen helppoa on ollut törmätä ruotsalaisiin ja tanskalaisiin au pair-eihin. Myös kielikurssilla on tutustunut ihmisiin kaikkialta maailmasta. Omassa ryhmässäni on oppilaita ympäri Eurooppaa ja aina Kiinaa ja Japania myöten. Kurssilla onkin oppinut kielen lisäksi asioita monista eri kulttuureista. Nyt tiedän esimerkiksi miten Japanissa vieteään ystävänpäivää ja mitä puolalaiset syövät jouluna.

Luxemburg on melko keskellä Eurooppaa ja täältä on hyvät yhteydet lähimaihin. Sen vuoksi täältä onkin helppo lähteä matkalle. Itse olen käynyt kaksi kertaa Sveitsissä tuttujeni luona. Lisäksi vietin helmikuun alussa viikon Barcelonassa kahden muun tytön kanssa. Suunnitelmissa on lähteä viikonlopuksi Pariisiin ja kevään aikana pitäisi

ehtiä käymään vielä ainakin Brysselissä ja Amsterdamissa. Matkustamiseksi ei lasketa niitä lukuisia kertoja, kun olemme käyneet Saksan puolella Trierissä tai Ranskan puolella Metzissä ostoksilla. Nämä ovat lähimmät kaupungit Luxemburgin rajojen ulkopuolella, eikä niihin todellakaan ole pitkä matka. Ne tarjoavat kuitenkin mukavaa vaihtelua Luxemburgiin.

Tulin tänne elokuun lopussa, joten takana on jo seitsemän ja puoli kuukautta elämää Luxemburgissa. Sinä aikana maa ja sen asukkaat ovat tulleet hyvinkin tutuiksi. Tuntuukin hassulta lähteä takaisin Suomeen jo kolmen kuukauden päästä. Olen kyllä käynyt Suomessa kaksi kertaa tänä aikana, mutta on aivan erilaista tulla käymään siellä kuin tulla takaisin lopullisesti. Lisäksi aika tuntuu loppuvan kesken, paljon on vielä näkemättä. Olo on jo nyt haikea myös sen takia, että pitää erota kaikista ihmisistä, joihin täällä on tutustunut. Suomalaisia ystäviäni tulee kyllä tavattua, mutta ulkomaalaisia varmasti vähemmän. Yritän kuitenkin käyttää lopun ajan mahdollisimman tehokkaasti hyödyksi!

Aurinkoista kevättä kaikille!

Jenni

Näyttelyitä

Seija Rissanen ja Sirkka Laakkonen: Elävää elämää - maalauksia 8.5.–27.5.2005 klo 11-20 joka päivä, Olkkalan kartano, Olkkalankuja 20, Vihti (www.olkkalankartano.fi) (Sirkka Laakkonen on Ristiinan Liikasia)

Salme Strandman (o.s. Saarenmaa) kertoo Ristiinan Liikasista

Haudankaivaja Otto Vilhelm Liikasen (1801-1883) tytär Maria Kustaava Liikanen (s.22.06.1832) muutti Ristiinasta Pernajaan 04.10.1853. Pernajassa asui silloin Pitkäpään pappilan kappalainen Fredrik Lindberg (ent. Liikanen) (s. 1812), joka oli Marian isän serkku ja jonka tyttäret taas olivat Marian pikkuserkkuja.

Iitin nimismiehestä Johan Jakob Holmbergista tuli hänen puolisonsa 07.01.1860. Ennen avioliiton solmimista heille syntyi kolme lasta: Laura Konstance (s. 27.07.1856), Jakobina (s. 12.09.1857) ja Alexander Fridolf (s. 12.06.1859). Myöhemmin heille syntyi vielä kaksi: Otto Wilhelm (s. 31.3.1861) ja Knut Fabian (s. 14.10.1862). Isäni Knut oli nuorin. Nimismies Johan Jakob Holmbergin perhe asui Iitin, sittemmin Jaalan pitäjän Jaalan kylän Heikkilässä (nro 11), tosin välillä vuosina 1864-66 Iitin Lyöttilässä, mistä Maria leskenä palasi Heikkilään. Nimismies Holmberg kuoli 22.06.1866. Muuttiko Maria lapsineen tällöin vanhimman veljensä Kustaa Adolf Liikasen (s. 30.03.1830) luokse, veljen vuonna 1865 vuokraamaan Jaala-Heikkilään (nro 11), kruununpuustelliin (Liikasenmäki), vai minne? (Paikkala 2003.) Iitin kirkonkirjojen mukaan Maria lapsineen muutti Ristiinaan ja sieltä vuonna 1919 Hirvensalmelle kolmen aikuisen lapsensa Lauran, Jakobinan ja Aleksanterin kanssa.

Kuhmalahden kirkkoherra Knut Fabian Saarenmaan (ent. Holmberg) 10-henkisessä perheessä, (farmaseutti) Salme Strandman

(o.s. Saarenmaa) on taas toiseksi nuorin lapsi.

Joulukuussa 2002 89-vuotias Salme asui vielä yksin kotonaan kerrostalosa Lauttasaareissa, mutta kesällä 2003 hän joutui Kivelän sairaalaan ja sieltä sitten pysyvästi Osmonkallion vanhainkotiin. Hänellä on silmänpohjan rappeuma, hän ei enää näe eikä kuule hyvin. Kaupungilta tuli Lauttasaareissa ollessa ruoka, ja kerran viikossa tuli kotiaavustaja käymään, jolloin ”käyn kotiaavustajan kanssa kaupassa (rollaattorilla)”. Salmesta tuntuu, ettei hänellä ole enää paljon aikaa jäljellä. Hän kuuntelee mielellään näkövammaisten kasetteja. Toivon että lumi menisi jouluksi, ja pääsisin rollaattorilla ulos. On raskasta nostaa rollaattoria kolme rappua. Tyttäreni Liisa tulee USA:sta kaksi kertaa vuodessa käymään luonani hoitelemaan asioitani. Kun vuonna 2002 katselin/kuuntelin TV:stä linnan itsenäisyyspäivän juhlia, ne tuntuivat minusta turhuuden markkinoilta.

Meistä lapsista Eva oli ilmeisesti uskonnollisin ja minäkin olen arvostanut hengellisiä asioita. Käyn raamattupiireissä, mutta en mene enää Lauttasaaren kirkkoon, koska en kuule siellä mitään. Olin

Marokossa, kun syttyi kuuden päivän sota (1967). Joku sanoi, että ”kyllä arabit voittavat”. Minä olin sitä mieltä, että ei Israelia hävitetä - Israel on Jumalan kansaa.

Lapsuuden koti, Kuhmalahden pappila

Isäni oli meille lapsille hyvin etäinen. Isä antoi joskus vitsaa ja äiti saattoi vähän tukistaa. Ei meitä kukaan halaillut tai pussaillut, enkä halailua tai pussailua kaivanutkaan. Kun isona tyttönä menin äidin syliin, äiti sanoi. ”Ei sinua ole sylissä pidetty!” Kun kerran katkaisin sukseni, mentyäni laskemaan kiellettyä mäkeä, pelkäsin, enkä uskaltanut kertoa siitä. Kansakoulun opettajani oli huono, mutta ei tullut mieleeni isältä kysyä apua. Kävin kiertokoulua kolmessa talossa (Marttala, Vappula, Niinimäki). Oppikoulun aloitin Viipurissa. Siellä asuin sisareni Evan perheessä.

Salme kertoo edelleen. ”Lapsuuden kotini oli sellainen maalaispappila, jossa oli paljon kakaroita”. Joulut olivat ihania, mutta vaatimattomia. 15 vuotta minua vanhempi sisareni, Toini, tuli aina jouluksi pappilaan Helsingistä mukanaan joululahjoja, kunnes meni itse naimisiin. Veljet kiusasivat välillä minua. Erkki-veljeni oli läheisin heistä. Kun hän kuoli 1967, itkin kokonaisen viikon.

1918-19 punaiset veivät isältäni hänelle tärkeän kantakirjataman, jota isä kävi veljeni Paavon kanssa etsimässä. Pappilan torppari Snellmanin vaimolta kysyttiin, ”missä niitä lahtareita on?” tähän ▶

Kirkkoherra Knut Saarenmaa.

Kuhmalahden pappila, nykyisin Taidepappila. Kuvan ottanut Pirkko Liikanen.

tämä oli vastannut ”Pappi on suurin lahtari.” Tällöin punaiset vangitsivat isän ja samalla reissulla myös kansakoulunopettajan. Isä sairastui vakavasti ollessaan punaisten vankina, silloin äiti haki ja sai isän pois. Kansakoulunopettaja murhattiin.

Isäni oli punaisia vastaan. Kun näitä kuoli Hennalalaan, niin isä kirjoitti kirkonkirjoihin ”Kuollut punatautiin” (eli kuoli vankileirillä nälkään, tauteihin tai tapettiin vankileirillä..) Oli suuri tyhmyys vangita sinne Hennalalaan, eihän siellä ollut ruokaakaan. Eivät ymmärtäneet, mitä tekivät. Ei ymmärtänyt pappilan toinen torppari Hakamäkikään yhtään mitään, mistä oli punaisten taistelussa kysymys.

Kuhmalahden pappilan vieraana Herman Liikanen

Kuhmalahdella kävi usein visiteeraamassa luonamme isäni Knutin eno, isoäidin veli, vapaustaistelija Herman Liikanen (1835-1926). Hän asui silloin pappilan alakerrassa, kulmahuoneessa. Hän köpitti kuistin rappusia, ojensin hänelle käden ja autoin ylös rappusia. Kun hän kävi pihan perällä – se kesti kauan – menihän sinne yksin. Lapsena kerrottiin huhua, että hänellä oli aatelinainen – naisystävänä? Herman-eno juttelei mielellään pappilassa käyneiden ihmisten kanssa. Kuhmalahdella hänet tunnettiin ”vain enona”. Enolla oli reidessä syvä, iso arpi. Hän ontui hieman.

Meillä oli kotona valokuva vuodelta 1914, jossa istun äidin sylissä yksi-vuotiaana. Kuvassa ovat isä ja isän Herman-eno sekä meidän koko perheemme. Nyt en tiedä, minne se on joutunut. Oli mukava kuva, jota olen etsinyt.

Eno oli viittä vaille ylioppilas, suoritti tiettävästi ylioppilastutkintoa yhdessä Aleksis Kiven kanssa ja reputti venäjänkielessä. Eno oli kiivas suomalaisuuden mies. Meille pappilaan tuli Uusi Suomi, eno kävi vuokraajamme Nummelan luona lukemassa Aamulehteä. ”En mie välitä ulkomaan uutisia lukea (Uusi Suomi)!” Eno ei hyväksynyt Juhani Ahoa eikä Aleksis Kiveä. Hän oli näet Ahlqvistin ystävä ja luotti ystävänsä arvostelukykyyn.

Eno Herman Liikanen

Aleksis Kivellä oli liian raakaa tekstiä. Veljeni Erkki oli eri mieltä enon kanssa, ja ripusti hänen

sänkynsä yläpuolelle Juhani Ahon ja Aleksis Kiven valokuvat. Siihen eno sanoi ”Minä revin ne!”. Hän ei myöskään hyväksynyt peruna -sanaa. ”Se on potaatti eikä peruna.”

Kun isä, kirkkoherra Knut Fabian Saarenmaa sanoi enolle, että hän saa kunnian istua hänen vierellään, siihen eno vastasi ”Olen minä istunut kuninkaankin vieressä!”

Eno oli puhelias, hyväntahtoinen ja antelias. Hänestä voi todella sanoa, että hän oli viehättävä persoonallisuus. Hän antoi osansa Turun suomalaisen yliopiston tukemiseksi – Vapaan kansan lahja Suomen tietelle! Hän auttoi myös Maria sisartaan, joka jäi leskeksi 34-vuotiaana viiden lapsen yksinhuoltajaksi. Eno ohjasi isäni, Knut Fabianin, sisarensa Marian nuorimman lapsen opintielle tukemalla Knut Fabianin koulutusta..

Hän tuki myös veljensä tyttären Huldan orvoksi jääneitä lapsia 100 mk:lla kuukaudessa. Antoi lainaksi rahaa myös Alarik Liikalle, joka ei kuitenkaan maksanut koskaan velkaansa takaisin hyväntahtoiselle sedälleen. Eno auttoi ja sai myös muut auttamaan heikompiosaisia.

Herman Liikanen oli kuullut, että piispantarkastuksissa Uudemaan suomalaisten lasten lukutaito oli kovin heikko. Siksi hän olikin sitä mieltä, että olisi edistettävä suomenkielisten koulujen perustamista.

Herman Liikanen kuvailli usein Helsingin Suomalaisessa Klubissa hehkuvin värein suomalaisen kansanvalistuksen tarpeita ja sai siten avatuksi kukkaron nyörejä Suomalaisen Kansakoulun Ystäville, joka ensimmäisen kymmenvuotiskauden aikana ylläpiti 60 koulua, joissa kävi 1000 lasta opissa. (Saarenheimo 1976, 118, Virmavirta, 2001, 39.)

Helsingin suomalaisessa klubissa (1876-) olikin suuri joukko erinomaisia juttumiehiä, joista luutnantti Herman Liikanen oli Suomalaisen Klubin ensimmäinen kunniajäsen (1921) ja klubin tilintarkastajana hän oli peräti 25 vuotta (1892-1917). Myös kerrotaan: Jos Herman Liikalla

sattui olemaan rahaa, hän antoi tarvitsevalle lainaa ilman kuittia ja kyselyitä.

Jos Otto ja Leena Liikasen pojista Kustaa Aadolf ja Herman olivat nuorena kovia puhumaan, sitä oli Herman vanhanakin.

”Vanhemmillä päivillään Liikasen kertomishalu lienee käynyt ehkä monen klubilaisen hermoille, ja eräät vetäytyivätkin mielellään hänen seurastaan. Tällön hänellä oli tapana tarttua kumppaninsa takin nappiin, niin ettei siitä pinteestä hevän päässyt irtautumaan. Pelkkä vitsi varmaan on se, että kerran joku oli päässyt liivahtamaan Liikasen otteesta leikkaamalla napin irti.

Totta oli se, että Liikanen oli epätavallisen avoin, koruton mies, jolla oli hyvin originelleja mielipiteitä.” (Saarenheimo 1976, 148-149.)

Eno oli ollut Kuhmalahdella kylässä jo 2 kk ennen halvaantumistaan kesällä 1924. Hän odotteli aina päiväkahvia, kova kahvinjuoja kun oli. Eno istui sohvan nurkassa vieressäni ja yht’äkkiä lähti liikkeelle ja ehti ottaa pari askelta ja horjahti, äitini sai hänestä kiinni ja kysyi ”Mihin eno lähtee?”. Hän halvaantui silloin, eikä enää päässyt sängystä. Äitini Hanna hoiti enoa. Talvisaikaan ei pappilan

kaikkia huoneita lämmitetty, joten samassa huoneessa nukkui useita ihmisiä. Enokin nukkui samassa huoneessa kuin äitini ja minäkin. Silloin saimme apuvoimia muualta. Apulaisemme Taavi ja Riika kylvettivät Hermania. Kotiapulaisestamme Annasta eno ei pitänyt, ”Annalla on niin raaka ääni”.

Piispa Jaakko Gummeruskin kävi myös enoa tapaamassa käydessään Kuhmalahden pappilassa. Mukana oli muitakin pappeja.

Enolla ei ollut halvaantuneena kipuja ollenkaan – ei edes makuuhaavoja, vaikka halvaantuneena oli vuoteen omana lähes kaksi vuotta. Se oli sellaista hiljaista riutumista. Kun eno kuoli, en ollut paikalla, vaan koulussa Viipurissa. Äiti oli käymässä Tampereella. Tänä aikana eno oli saanut toisen infarktin ja kuoli yöllä.

Hänen arkkunsa pantiin rekeen, jonka ajajana oli vuokraajan poika Jalmari Nummela. Kun suojeluskunnan torvisoittokunta tuli lähdön hetkellä osoittamaan kunniaa enolle ja töräytti torvilla, niin hevonen säikähti ja lähti heti laukkaan. Hyvä, ettei reki kaatunut. Enon arku vietiin Oriveden asemalle, josta se tuotiin Helsinkiin.

Olin mukana enon 100-vuotismuistojuhlissa (1935). Gustaf

Hermannin lusikka.

Komppa ja muita suomalaisuuden miehiä oli puhujana. Suomalaisuuden Seura ilmeisesti maksoi enon haudan ikuisen hoidon. Myös sisareni Toinin tytär Leena Saarialho on käynyt enon haudalla istuttamassa sinne kevätukukia.

Suvulla on vieläkin hallussaan enon tavaroita. Minulla on enon kultakello, jonka hän oli hankkinut ollessaan Garibaldin joukoissa ja lusikka, jonka hän sai 90-vuotispäivänään Tanskasta. Siinä oli silloin ollut kirje mukana, että lusikka pitäisi palauttaa Tanskaan enon kuoltua, mutta jonnekin vain se kirje on joutunut, palautusosoitteesta ei ole enää tietoa. Lusikan pesän pinnalla on teksti

Kuvassa vasemmalta oikealle Pekka Saarenmaa, Salme Strandman (o.s. Saarenmaa) ja Antti Saarenmaa. Antti ja Pekka ovat Salmen veljen Paavo Saarenmaan poikia.

”Fra Kobenhavns Skytteforening 1925”.

Veljeni Erkki otti pappilan vintiltä miekan, joka todenäköisesti on enon miekka ja jota säilytti työpaikallaan Hatanpään sairaalassa. Enon miekka on nyt hänen poikansa Klausin hallussa.

Hjalmar Liikasen pojantyttärellä on Herman Liikasen kirjoituspöytä, joka oli alkuaan J.V. Snellmanin, ja pojanpojalla on taas Herman Liikasen nahkainen sikarikotelo.

Muita pappilan vieraita

Muistan lapsuudestani Alarik Liikasen, sen huijarin. Niin, meillä

kävi pappilassa myös uniformuun pukeutunut Alarik Liikanen (1888-1949), jonka velan isä takasi ja joutui sitten maksamaan Alarikin velat. Sen jälkeen ei Alarik meillä käynyt. Hänen vaimonsa Kaisa tuli kerran, ja minua pyydettiin, että menisin tervehtimään häntä, mutta en mennyt, koska olin kuullut että Kaisa oli ryssä. (Alarik oli mennyt naimisiin 04.10. 1918 Pietarissa Venäjän kansalaisen Kaisa o.s. Alexejffin kanssa.)

Isän serkun, Olli Herman Johannes Liikasen (1889-) luona kävin äitini kanssa Museokadulla 1930-luvulla. N. 10-11 -vuotias Urho, Ollin poika oli lihava lapsi. Samoin muistan Eino Kähärän, pikkuserkkuni - isän serkun Editin

poika. Hän oli silloin RUK:ssa ja vei minut elokuviin 1930-luvulla.

Lähteet:

Jarmo Paikkala 2003. *Kirkonkirjojen kertomaa Ristiinan Liikasta 1700- ja 1800-luvuilta.* Painattamaton lähde.

Salme Strandmanin (o.s. Saarenmaa) haastattelu (Pirkko Liikanen) Antti Saarenmaan luona Munkkivuorella (Helsingissä 13.12.2002. Läsnä olivat myös Pekka ja Antti Saarenmaa.

Saarenheimo, Eero 1976. *Suomalaisuutta rakentamassa. Helsingin Suomalainen Klubi 1876-1976.* Helsinki: Suomalainen Klubi.

Virmavirta, Jarmo 2001. *Pojat suomalaisella klubilla.* Helsinki: Otava

Mitä sukuseura merkitse minulle?

Olin perustamassa sukuseuraa, joten se on kuin oma lapsi, jonka kehitystä on ollut mielenkiintoista seurata. Halusin sukuseuran perustamista, koska sukututkimus olisi tullut yksin kalliiksi ja tulokset olisivat jääneet vain suppean piiriin käyttöön. Tapaamiset olisivat olleet myös hankalia järjestää.

Minut valittiin heti hallitukseen ja siinä olen saanut olla tai joutunut olemaan tähän asti. Yritin päästä pois vuonna 2000, koska 15 vuotta hallitusvastuuta pitäisi riittää, mutta se ei onnistunut. Yritin kyllä esittää, että sukuseurojen pahin vika on vastuuhenkilöiden pitkät toimikaudet. Vaarana voi nimittäin olla, että toiminta luutuu, kun samat henkilöt eivät yksinkertaisesti jaksa vuodesta toiseen kantaa vastuuta. Tuntuu joskus siltä, että minultakin loppuu puhti ja varsinkin nyt, kun ikää on tullut 20 vuotta lisää.

Sukuseura on vaikuttanut elämääni päivin ja joskus öisin.

Koko ajan sen asiat ovat olleet mielessä ja varsinkin sen jälkeen, kun minulle uskottiin esimiehen rooli. Päivittäin on seurattava, mitä ympärillä alalla tapahtuu ja purtta on ohjattava sen mukaan. Tulostavasti painaa, jos käytän työelämän termiä. Parasta on ollut mahdollisuus tavata uusia ihmisiä ja oppia tuntemaan Liikasten monet sukuhaarat ja niiden historiaa. Se on ollut kuin palapelin pelaamista. Monta palaa on vielä laittamatta paikalleen ja siksi kiinnostus jatkuu.

Toiminta ei ole täysin vastannut odotuksiani, vaikka itse olen ollut sitä pyörittämässä. Alku oli rohkaiseva, sillä alkuinnostus oli suuri, mutta pian kävi, kuten pelättiin. Toiminta rupesi hiipumaan, mikä näkyi mm ohjelmallisten sukupäivien järjestämisen vaikeutena. Suurin pettymys on ollut jäsenten passiivisuus ja välinpitämättömyys. Vaikka kaikki jäsenet voisivat tehdä jotain, tuntuu siltä, että moni odottaa vain valmista. Suvun piiristä ei ole löytnyt myöskään monia

aktivisteja, jotka olisivat toimineet muita innokkaammin kuten monissa muissa seuroissa.

Tulevilta vuosilta odotan sitä, että toiminta ei jämähdä, vaan pysyy vireänä ja aina uudistuvana. Jäsenten aktiivisuutta tarvitaan ja työmyyriäkin saisi olla. Meillä on vielä työtä sukututkimuksen ja sukutiedon keräämisen saralla, jotta kirjat syntyisivät. Paikallistoinnissa on myös paljon parantamisen varaa. Sukukokouksiin on saatava mielenkiintoista oheishjelmaa ja ainakin viiden vuoden välein on pystyttävä järjestämään ohjelmalliset sukupäivät. Matkojen järjestäminen tuntuu myös houkuttelevalta toimintamuodolta. Tiedottamisessa voivat kaikki olla reporttereita, tiedottajan apulaisia. Jos tuntuu siltä, että nykyinen hyvä vuosirytmistö toiminnassa ei jatkossa kiinnosta, säännöt on uudistettava vastaamaan jäsenkunnan kiinnostusta.

Harri Liikanen

Taitelija Liisa Strandman-Long palaa USA:sta juurilleen Suomeen kerran pari vuodessa

Taiteilija Liisa Strandman-Long (s. 1944) syntyi, kasvoi, kävi koulunsa ja suoritti ammatillisia opintojaan Helsingissä. Hän valmistui aluksi kemian lisensiaatiksi (fil.lis.), ja työskenteli noin kymmenen vuotta Helsingin yliopiston kemian laitoksella assistenttina, amanuenssina ja tuntiopettajana. Vuosina 1978-1980 hän valmisteli väitöskirjaansa Lundin yliopistossa, Ruotsissa Pohjoismaisen Kulttuurirahaston apurahalla. Lundissa Liisa tapasi tulevan puolisonsa fil. tohtori Randolph Longin, jonka kanssa hän avioitui jo ensimmäisenä vuonna tehdessään tutkimusta Lundin yliopistossa. Heille syntyi poika Christopher Suomessa (1980). Tämän jälkeen Liisa perheineen muutti USA:han vuonna 1981, mistä lähtien perheen koti on sijainnut Marylandissa.

Yhdysvalloissa Liisa aloitti vi-

ransijaisena opettamisen amerikkalaisessa yläasteen peruskoulussa, opiskeli kasvatustieteen metodii-kan opintoja, auskultoi ja suoritti sitten amerikkalaisen opettajan pätevyystutkinnon. Hän ei kuitenkaan viihtynyt lasten ja nuorten opettajana sen jälkeen, kun oli jo opettanut Suomessa Helsingin yliopiston kemian laitoksella jo 10 vuotta. Hänestä tuntuu, että oli liian koulutettu niihin tehtäviin.

Alun perin Liisa Strandman-Long oli aikonut lähettä opiskelamaan arkkitehtuuria. Marylandissa hän aloitti taideopinnot erittäin hitaasti. Hän opiskeli aluksi perinteisiä taideopintoja oppilaitoksessa nimeltä ”Mitchell School of Fine Arts” Baltimoressa. Lukuisilla Suomen matkoillaan Liisa jatkoi taideopintoja Suomessa ja hankki lisäkoulutusta Valamon luostarissa ikonimaala-

uksessa. Hänen opettajanaan on ollut Alexander Wikström, joka on japanilaisen taitelijan Petros Sasakin manttelin perijä.

Liisasta tuntuu, että hän on tehnyt oikeita valintoja elämässään. Jos hän olisi Suomessa aloittanut aivan nuorena taideopinnot, taitelijan elämä olisi ollut varmaankin kovin epävarmaa. Hänen mielestään kaikki tulee ajallaan. Jokaisella asialla on aikansa. Opettaminen amerikkalaisessa koulussa ja amerikkalaisen opettajapätevyyden suorittaminen ovat Liisan mielestä olleet hukkaan heitettyä aikaa. Mutta oppihan sitä silloin tuntemaan amerikkalaista koululaitosta ja kulttuuria.

Liisa maalaa maisemia, asetelomia, abstrakteja maalauksia ja ikoneja. Tällä hetkellä Liisa maalaa pari ikonia vuodessa. Hänen töitään voi katsella inter-

Äiti Salme Strandman ja tytär Liisa Strandman-Long Lauttasaaren kodissa.

netissä seuraavassa osoitteessa: http://www.strandman-art.com/strandman_art_001.htm

Liisa Strandman iloitsee työstään. Maalaus on ajatuksissa joka päivä. ”En jätä mitään kesken. Minulla ei ole aloitettuja eikä kesken jätettyjä maalauksia. Olen onnellinen jokaisesta valmistuneesta työstäni. Olen vapaa tekemään, mitä haluan.” Liisan elämä keskittyy nykyisin taiteeseen ja omiin maalauksiin. Viime vuonna hän maalasi asetelmia (öljy), joista monet työt myytiin. Vesiväriä ovat alkaneet myös kiinnostaa häntä. Oppiminen on jatkuvaa kokeilua ja prosessia, niin maalaaminenkin.

Liisa käy mielellään taidenäyttelyissä, konserteissa ja teattereissa. Lapsena ja nuorena hän opiskeli itsekin pianonsoittoa Erik Tawaststjernän ohjauksessa. Pianon soitto jäi kuitenkin abiturientti-vuonna. On tosi jännittävää, kuinka perheeni musiikilliset mieltymykset ovat niin erilaisia. Mieheni pitää ”Nine Inch Nails”, Garbage” ja vastaavanlaisesta musiikista, poikani Christopher rakastaa ”hip hopia” ja minä taas pidän klassisesta musiikista, erityisesti oopperasta.

Liisa kertoo, ”Minulla on velvollisuus käydä Suomessa katsomassa vanhaa, tänä vuonna (2005)

92 vuotta täyttävää, äitiäni Salmea. Salme on Knut Saarenmaan nuorin tytär, Knutin äiti oli Maria Holmberg o.s. Liikanen. Herman Liikanen oli Maria Liikasen veli. Liisa Strandman-Long polveutuu Ristiinan Liikasista.

Liisalla on lämmin ja läheinen suhde äitiinsä Salmeen, joka on jo pari vuotta ollut Osmonkallion vanhainkodissa Helsingissä. Liisalla olisi ollut todella vaikeuksia mennä vakinaiseen työhön Yhdysvalloissa, koska silloin hän ei olisi voinut käydä katsomassa äitiään pari kertaa vuodessa kuten nyt. Salme on sokeutunut ja hänen kuulonsa on heikentynyt, fyysinen kuntokin rapistuu, kun hän ei pysty enää liikkumaan ulkona. Muuten äiti on erittäin pirteä ja hyvämuistinen. Hän kuuntelee mielellään kasetteja kuuntelulaitteella. Tytär Liisa on äidille kaikki kaikessa, ja Salme elää paljolti tytärensä Liisan kautta.

Lähteet:

Liisa Strandman-Longin haastattelu Kiasmassa 22.03.2005 (Pirkko Liikanen)

Internet: http://www.strandman-art.com/strandman_art_001.htm (22.03.2005)

Liikasten sukuseura ry:n kotisivun uutisia Pirkolta

Sukuseuran kotisivu on edelleen ollut erittäin suosittu. Kuluneen vuoden aikana sivulla on käynyt lähes 40 000 kävijää, kuukausikäyntien määrä vaihtelee 2816:sta aina 3973:een käyntiin.

Kotisivullamme on kaksi uutta ”sivustoa” 1) Kuvagalleria ja 2) Liikaskisa 2005. Kuvagalleriaan olen sijoittanut sellaisia sukuseuran hallussa olevia valokuvia, joiden esittämiä henkilöitä ei ole tunnustettu. Satutko tunnistaan heitä? Kuvagallerian yhteen kuvaan olemme saaneet seuraavan vastauksen

”Hei Pirkko Selasin Liikasten nettisivuja ja kuvagalleriassa oli kysely vanhoista valokuvista. Pyöreässä kuvassa oleva nainen on melko varmasti Charlotta Concordia Emilia Liikanen. Hänen tytär Edith Concordia Kähärä on mummoni. Kuvan olen nähnyt mummolassa ja myöhemmin kummitädilläni Mirjam Piiralla.

Terveisin Erkki Aimonasalo, Taipaleentie 11 as 4, 52100 Anttola, 0505914795”

Kuvassa on Otto Liikasen puoliso Charlotta Concordia Emilia Liikanen o.s. Bergström (1851 – 1931) Hirvensalmelta. Hintikanhovin kestiekievarin pitäjä Otto Liikanen on sukuseuran perimhenkilön Herman Liikasen veli. (Ristiinan Liikasia)

Kuolleita

Rea Linnakylä (ent. Annila, o.s. Liikanen) s. 30.5.1915 Kajaani, k. 31.3.2005 Jyväskylä (Ristiinan Liikasia, isoisä Karl Liikanen oli Herman Liikasen veli)

Sukuseura kunnioittaa vainajan muistoa ja ottaa osaa omaisten suruun.

Mitä Liikasten sukuseura merkitsee minulle?

Sukuseura oli ovi aikaisempien sukupolvien elämään ja heidän historialliseen aikaansa. Aluksi en ollut ollenkaan kiinnostunut koko sukuseurasta. Sukuseuran silloisen hallituksen jäsen käsityönopettaja Anna-Liisa Liikanen itsepintaisesti vain soitteli ja piti yhteyttä. Ensimmäisen kerran osallistuin sukuseuran Toivakan kesäkokoukseen vuonna 1988 veljeni Pentin ja hänen perheensä kanssa. Olimme aivan ymmällä, koska emme tunteet henkilökohtaisesti ketään. Muistan, että Vuoden Liikaset, käsityönopettaja Anna-Liisa Liikanen ja kansakoulunopettaja Mirjam Piira sanoivat, että kuulumme samaan sukuhaaraan eli Ristiinan Liikasiin. Se ei minua ollenkaan koskettanut. Olin tosin jo aiemmin kerännyt tietoja viidestä sukupolvesta lähtien itsestäni, isästäni, isoisästäni, isoisoisästäni ja vielä isoisoisäni isästä. Minulla oli vain kaavio näistä esivanhemmistani, mutta ei mitään sisältöä heidän elämälleen. Sukuseuralla ei ollut myöskään mitään lisättävää silloisiin tietoihini.

Olin aktiivinen työelämässäni ja tutkimuksissani aina 1990-luvun puoliväliin saakka, ja eläkkeelle siirtymiseni jälkeen saatoin alkaa ajatella sukuni juuria. Vasta myöhemmin tutustui paremmin Anna-Liisa Liikaseen ja hänen kertomuksiinsa suvusta. Vähitellen aloin kerätä lisää tietoa ja myös tietoja Ristiinan Liikasten sukutauluihin. Jos sukuseuran toiminta olisi pelkästään kuolleiden ja elävien henkilöiden syntymien ja kuolemien kirjaamista, niin silloin ei sukuseura kiinnostaisi minua ollenkaan. Näille luvuille täytyy löytyä sisältöä ja merkityksiä.

Sukuseuran kymmenvuotisjuhlassa Ristiinassa 1995 oli kourallinen Ristiinan Liikasiakin, mutta ohjelma oli tehty sellaiseksi, ettei ollut mitään mahdollisuutta tu-

tustua kehenkään ja hahmottaa, mihin sukuhaaraan kukin kuului ja miten olimme sukua keskenämme. Se tietenkin harmitti, että elävät ihmissuhteet jäivät syntymättä tälläkin kertaa. En oppinut mitään uutta Ristiinan Liikasista.

Anna-Liisa Liikanen siirsi minun vastuulleni Ristiinan Liikasten sukutaulut ja hänen keräämänsä tiedot Ristiinan Liikasista. Silloin aloin toden teolla tarkastella sukutauluja ja puuttuvia tietoja. Niitä olikin paljon. Työtä sai tehdä. Olemme sijoittaneet Ristiinan Liikasten sukutauluihin jo 1519 henkilöä. Sukutaulujen ja sukupuun päivittäminen ei lopu varmaankaan koskaan. Olen myös kerännyt tietoja Ristiinan Liikasten sukukirjaa varten eli tällä hetkellä ns. omaan Liikasten sukukirjaani yli 1000 sivua esi-isien elämäntarinoita, valokuvia, kirjoita, lehtileikkeitä ym., jotka olen tallentanut cd:lle.

Vuonna 2000 käynnistimme sukuseuran oman kotisivun. Sukuseuran kotisivu (<http://www.liikastensukuseura.fi>) ja tiedote, Liikaslinkki ovat siitä lähtien vieneet hyvin paljon aikaani. Voisin sanoa, että olen täysipäiväinen ”sukuseurantutkija”. Haastattelut, valokuvat ja niiden käsittely, tekstien kirjoittaminen haastattelujen pohjalta tarinoiksi vievät lähes kaiken aikani vielä nykyään. Suurta pettymystä aiheuttaa sukuseuran jäsenten ja jopa hallituksen jäsenten passiivisuus. Omaan sukuhaaraan kuuluvien henkilöiden syntymä ja kuolinaikojen saaminen on monesti kiven alla. Valokuvia ei saa muuten kuin itse ottamalla. Katson vastanneeni hyvin laajalla sektorilla sukuseuran toiminnasta, vaikka sitä ei ole huomattu. Luultavasti kiinnostukseni ei kohdistu niinkään sukuseuran historian tekemiseen, vaan nimenomaan esi-isien ja -äitien, kantaisien ja -äitien, samaan sukuhaaraan kuuluvien henkilöiden elämän kar-toittamiseen ja heidän elämänsä

arvostamiseen.

Tällä hetkellä olen varsin up-poutunut tutkimaan Ristiinan Liikasten elämää ja sitä historiallista aikaa, milloin he ovat eläneet ja tällä hetkellä elävät. Tutkin parillaan fil. yo/professori Vilhelm Thomsenin ja Herman Liikasen toisilleen lähettämiä kirjoja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistossa. Kirjeitä on satoja tanskan-, ruotsin- ja joskus vinhalla vanhalla suomenkielellä kirjoitettuna. Yhden päivän aikana ehdin lukea ainoastaan yhden henkilön noin viiden vuoden aikana kirjoitetut kirjeet ja tehdä niistä muistiinpainoja. Lukemissarkaa siis riittää, heidän kirjeenvaihtoaan kesti yli 60 vuotta. Varsinaiseen viralliseen aineistoon en ole ehtinyt vielä ollenkaan tutustua. Tämä työ on hyvin motivoivaa ja kertoo erittäin monipuolisesti Helsingin kulttuurisesta, sosiaalisesta, taloudellisesta ja poliittisesta elämästä 1800 luvun puolivälistä aina Herman Liikasen kuolemaan vuonna 1926. Anna-Liisa Liikasen sukuseuralle lahjottamat Herman Liikasen käyntikorttikuva-albumin henkilöt ovat alkaneet elää kirjaimellisesti mielessäni ja olen alkanut ymmärtää sosiaalisten ihmissuhteiden merkityksen Liikasten sukuseuran perinnehenkilön Herman Liikasen elämässä, se on todella paljon muutakin kuin hänen lyhyt soti-laallinen uransa.

Toivon sydämestäni, että sukuseuran toiminnan ansiosta pystymme kunnioittamaan menneiden, nykyisten ja tulevien sukupolvien elämää ja vähitellen opimme ymmärtämään yleismaailmallisia inhimillisiä kärsimyksiä, joita kukaan ei voi elämässään välttää. Kaikilla ihmisillä on oikeus elämään, saada osakseen arvontoa ja myötätuntoa, levittää ympärilleen valoa ja iloita kaikkien ihmisten onnistumisista ja menestyksestä.

*Pirko Liikanen,
Liikasten sukuseuran tiedottaja*

Uutisia

HERMAN LIIKANEN, sukuseuran perinnehenkilö (Ristiinan Liikasia)

Sukuseuran tiedottaja Pirkko Liikanen kirjoittaa Herman Liikasta ja viime kesänä Ristiinassa, Kuhmalahdella ja Helsingissä paljastetuista Herman Liikasen muistolaatoista SUKUVIESTISSÄ nro 5/2004 otsikolla ”Herman Liikasta muistettiin”. (Ks. myös sukuseuran kotisivu)

HELENA ALLAHWERDI (o.s. Liikanen, Ristiinan Liikasia)

Päivi Ängeslevä kertoo Helena Allahwerdista Kehitys-lehden numerossa 4/2004 artikkelissa ”Kohti maailman kansalaisuutta”.

Talouselämä-lehden numerossa 4/2004 kerrotaan Helenan ajatuksista artikkelissa ”Vanhat ovat viisaita ja pehmeitä”

TUOVI TEPSA (Kangasniemen Liikasia) on kirjoittanut 2004 omaa elämäkertansa ikävuosilta 15-65 ”Vilkaistahan elämänkaartani” ”Rakastan sinua elämä”. Kirjainen on 43-sivuinen.

ILKKA JA RETU LIIKANEN (Ristiinan Liikasia), isä ja poika ovat tehneet Helsingin oopperassa esitettävään Richard Wagnerin oopperaan ”Parcifal” toiseen näytökseen videon.

PERINNEHENKILÖN CD (Ristiinan Liikasten sukukirja 1) on saatavana sukukokouksissa, HERMAN-seminaarissa Helsingissä 13.5.2005 ja sukuseuran 20-vuotisjuhlassa Mikkelissä 29.-31.7.2005

Tosi kalajuttu

Lehden toimitus sai ilmoituksen Hausjärven Oitista, että Saara o.s. Liikanen ja Hannu Helenius olivat saaneet talvella 2005 katiskasta mateen, jolla oli painoa peräti 6030 g ja pituuttakin 86 cm. Todisteena oli mukana kuva Saarasta kaloineen. Taitaa olla sukuseuran ennätys. Toimitus vain ihmettelee,

miten se pullea made viitsii mennä katiskan kapeasta nielusta läpi. Luulisi koskevan kylkiin kipeästi.

Kahvipaikkaongelmia

Talvella pankkiiri Erkki Liikanen ihmetteli Helsingin Sanomien haastattelussa aamukahvipaikkojen puutetta. Mieliä pidettiin kuin kipinä, joka sytytti roihun.

20.1. Terho Ovaska piirsi aiheesta Hesariin kuvan, jossa naapurin rouva tulee Erkin ovelle aamutakissaan ja kysyy aamutakiselä Erkiltä: ”Maistuiskos kupilinen?” Peukalo osoittaa samalla omalle ovelle.

Helmikuun 13. päivänä asia sai jatkoa, kun lehdessä oli seuraava artikkeli:

”KAUPUNGIN HALUTUIN KAHVIVIERAS

Helsingin yökerhot kampailevat kiivaasti julkkiksista. Marikafingeroosit ja joonashytöset houkuttelevat vip-huoneisiin erilaisilla tarjouksilla. Nyt samantapainen kisa näyttää kehkeytyneen kahviloiden välille.

Suomen Pankin pääjohtaja Erkki Liikanen valitteli muutama viikko sitten Helsingin Sanomien haastattelussa, että hänellä oli vaikeuksia löytää aamuseitsemältä auki olevaa kahvilaa. Kansalaiset heräsivät pääjohtajan hätään ja lähettivät tälle kymmeniä kahvilavinkkejä.

Myös kahvilat ovat innokkaasti mainostaneet itseään pääjohtajalle. Kisa pääjohtajan vakituisesta aamukahvipaikasta on niin kovaa, että Liikanen ei tietävästi eräissä kahviloissa saa edes maksaa aamukahviaan.”

Liikaset Suomen Pankissa

Joukko Liikasten sukuseuran jäseniä tutustui Suomen Pankkiin 14.12.2004 klo 17.30 – 19.00. Tilaisuuden isäntänä oli itse pääjohtaja Erkki Liikanen. Erkki olikin aika

hyvä magneetti, sillä arvioitu vierasmäärä ylittyi reippaasti. Paikalla oli peräti 38 Liikasta, joista nuorin oli 4 kuukauden ikäinen Maria Lehtola.

Illan isäntä toivotti vieraat tervetulleeksi Suomen Pankin museon tuloaulassa Snellmaninkatu 2:ssa, jossa sitten nautittiin makoisat kahvit seurustelun merkeissä. Koffeinin virkistämänä tutustuimme museon näyttelyyn asiansa osaavan esittelijän avustamana. Tämän lyhyeksi jääneen tutustumisen jälkeen Erkki esitteli nykytekniikkaa hyväksi käyttäen pankkia ja sen toimintaa museon keskusaukiolla, sillä turvallisuusyistä meillä ei ollut asiaa pankin holveihin. Esityksestä jäi mieleen mm, että Erkki kaipaa tehokkuutta Suomen työelämään, jotta pärjäisimme kilpailussa maailmalla. Kävi myös ilmi, että henkilösupistuksia oli tulossa sielläkin periaatteella ”Kun kaksi lähtee, yksi otetaan tilalle”. Yleisöllä oli mahdollisuus kysymyksiin ja niitä olikin ihan runsaasti. Erkki valitsi kysyjistä parhaan ja valinta osui Seppo Liikaseen.

Sukuseuran esimies kiitti kyselyyn päätyttyä Erkkiä avustajineen ja antoi kiitokseksi hänelle pullon kotitekoista mansikkaviiniä. Samalla hän onnitteli Erkkiä, sillä Sanomalehtien liitto oli päättänyt antaa vuoden 2004 Sanomalehdistön kunniamitalin hänelle. Tilaisuus päättyi ”palkanmaksuun” eli siihen, että Erkki jakoi muistoksi käynnistä jokaiselle 1 sentin ja 2 sentin suomalaiset kolikot. Parhaan kysyjän hän palkitsi antamalla Sepolle näitä kolikoita tuplasti.

Museoon on vapaa pääsy ja se on avoinna ti – pe 12 – 19 ja la – su 11 -16, ma kiinni. Pääteemoja ovat rahatalouden ilmiöt, rahapolitiikka ja keskuspankin rooli rahatalouden vakauden vartijana. Näitä asioita käsitellään helppotajuisesti ja havainnollisesti. Museossa esitellään myös rahan ja rahapolitiikan historiaa sekä seteleitä ja setelitaidetta. Lisämausteena on vaihtuvia näyttelyitä ja voitpa testata myös tietojasi. Siellä on lisäksi kahvila ja museomyymälä. Sinne kannattaa mennä.

HERMAN LIIKANEN -SEMINAARI

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran - SKS:n
juhlasalissa Hallituskatu 1, 00170 Helsinki, II kerros.
Aika: Perjantai 13.05.2005 klo 12.00 - 15.30

OHJELMA

12.10	Seminaarin avaus <i>- Pekka Saarenmaa, sosiaalineuvos</i>
12.20	SKS:n toiminnan ja historian esittely <i>- Sirkka-Liisa Mettomäki, SKS:n tiedottaja</i>
13.00	Herman Liikasen mitalin esittely <i>- Raimo Jaatinen, kuvanveistäjä</i>
13.10	KAHVI
13.40	Liikasten sukuseuran perinnehenkilön Herman Liikasen CD:n esittely (Ristiinan Liikasten sukukirja I) <i>- Pirkko Liikainen, professori emerita</i>
14.00	ESITELMÄ, Vapaustaistelija, luutnantti HERMAN LIIKASEN sosiaaliset verkostot <i>- Pirkko Liikainen, professori emerita</i>
15.00	Keskustelu ja jatkosta sopiminen
15.30	Tilaisuuden päätös
-

Seminaarin - Herman Liikasen
sosiaaliset verkostot - järjestää Liikasten sukuseura ry.

Kaikki ovat lämpimästi tervetulleita tilaisuuteen, joka tarjoaa uutta tietoa
Garibaldin joukoissa ja Tanskan-Preussin sodassa taistelleesta Herman Liikasesta.

ILMOITTAUTUMISET JA LISÄTIETOJA:

Pirkko Liikainen, p: 050 517 0588, s-posti: pirkko.liikainen@welho.com
Pekka Saarenmaa, p: 040 580 3111, (09) 242 0119, s-posti: ulla.saarenmaa@pp.inet.fi

Helsingissä 20. huhtikuuta 2005

RUNSASTA OSANOTTOA ODOTTAEN, TERVETULOTOIVOTUKSIN,
Harri Liikainen
Liikasten sukuseuran esimies, eversti evp.

Liikaskaksosia ja Heikki

Sukuseuraamme kuuluu kaksosia ihan kaksittain. Upeaa! Heidät ikuistettiin kuvaan yhdessä Heikin kanssa viime kesänä Jyväskylässä, mutta Liikaslinkistä kuva jäi taittovaiheessa pois. Tässä puute nyt poistetaan.

Kuvassa vasemmalta oikealle Raija Heiskanen, Helena Allahwerdi, Heikki Liikanen, Reijo Liikanen ja Pirkko Liikanen. Raija ja Reijo ovat Kuusamon Liikasten ja Helena ja Pirkko Ristiinan Liikasten kaksoset. Heikki Liikanen etsii vielä juuriaan, mutta Längelmäellä niitä ainakin on.

Terveisiä Tepsanniemestä Tuovi Tepsalta 14.12.2004

Nyt annan kaiken touhun jäädä ajatusteni ulkopuolelle ja ajattelen sinua ja Joulun Sanomaa. Vuosi on kulunut tavanomaisten arkiaskareiden, poronhoidon, yhteiskunnallisen osallistumisen, harrastusten ja ystävien parissa. Erilaista on siinä, että pojat ovat koulutiellä ja siten vähemmän mummilassa kuin aikaisemmin.

Istutimme Veikon kanssa kesällä 3500 puun tainta. Veikko pelasteli niitä heinänsisältä sinä aikana kun me Kaisa-Marin ja Juho Erkin kanssa ajelimme 6000 km Keski-Euroopassa. Kaukaisin kohteemme oli Luxemburg. Pari kokemusta jäi mieleemme ylitse muiden Bryggen kaupunki Belgiassa ja silmää hivelevä Mouselin laakso Saksassa.

Jotain muutakin rohkeaa olemme tehneet, aloitimme Venäjän alkeiskurssin Veikon kanssa. Minä olen ollut myös ATK-kurssilla syyskauden. Väävinkin olen laittanut ja se odottaa uskollisesti kutojaansa. Olin pääsiäisenä Reisjärvellä läheisteni luona ja koin niin nostalgisia tunteita, että päätin kirjoittaa aikaisempia kokemuksiani. Niinpä teimme vihkosen "Vikaisthan elämän kaartani 15–65 vuotta".

Lämmin kiitos Sirpalle ja Tapiolle kun lomamatkani aikana kokositte kirjaseen lahjoitettavaan muotoon. Kesällä olin Reisjärven seurakunnan kutsumana rippikoululaisten 50-vuotis tapaamisessa, jossa vihkostani jakelin.

Valtuustokauteni päättyi pian. Erilaisia ihmisiä on osallistunut rinnallani päätöksentekoon, jossa kiitos heille. Tämän syksyinen pyöritys on jättänyt yhden ajatuksen päällimmäiseksi mieleeni. Vastarinta on uudistajan paras apuväline, se pakottaa tutkimaan yhä uudempia näkökulmia parhaaseen päätökseen.

Ystävät ovat tärkeä osa elämäni. Kirjoittaessani mieleni herkistyy ajattelemaan teitä, joita olen vuoden aikana tavannut, kirjoitellut tai puhunut puhelimesta. Kuuleppa joskus minua naurattaa itsekseni, kun muistelen yhteisiä hetkiämme, usko pois se jotenkin jopa rakentaa. Elämä on sarja opetuksia, jotka on elettävä itse, että voisimme ymmärtää niitä. Vilkkutellen teille joulurauhan julistuksessa Turussa! Siunattua Joulua Veikon ja omasta puolestani Sinulle läheiseni, ystäväni ja tuttavani.

Tuovi Tepsa Tepsanniemestä

Lisää Liikasia tietosanakirjaan

Uusimmassa CD- Factassa 2005 oli iloinen yllätys. Siitä löytyi Liikasia yksi enemmän kuin aikaisemmin. Uutena Liikasena tähän tietosanakirjaan oli päässyt tiedottajamme. Ennestään siellä ovat Herman ja pääjohtaja Erkki Liikanen.

Pirkosta kirjassa on seuraava teksti: "Liikanen, Pirkko-Liisa Anneli (s. 1938), kasvatustieteilijä. Liikanen on toiminut Jyväskylän yliopiston kasvatustieteen (varhais- ja alkukasvatus) prof:na 1996 – 97. Hän on tutkinut mm. satujen, leikkien ja näytelmien käyttämistä pedagogisina menetelminä kasvatustavoitteiden saavuttamiseksi varhais- ja alkuopetuksessa."

Kiitoksia

Ida Liikanen o.s. Romo s. 22.03.1915 Kangasniemi kiittää muistamisesta syntymäpäivänä.

LIIKASTEN SUKUSEURA RY:N 20-VUOTISJUHLALLISUUDET 29.–31.7.2005

Liikasten sukuseura perustettiin 20.7.1985 Mikkelin Harjumaassa Rantalan talossa, joten yhdistys täyttää 20 vuotta tänä vuonna. Tätä merkkitaapahtumaa juhlietaan Mikkelissä 29. –31.7. Juhlapaikkana on Kesähotelli Paukkula (Nuorisopisto), Paukkulantie 22, Mikkelä.

Ilmoittautumiset: Viimeistään 8.7. Matti Liikasselle, Naavakatu 10, 15950 LAHTI, (03) 753 1134, 0400 493 040, faksi (03) 753 7154, matti.liikanen@m-laskenta.inet.fi. Ilmoittauduttaessa pyydetään mainitsemaan ne tilaisuudet, joihin osallistuu. Ilmoittautumiset lounaalle ja iltapalalle ovat sitovia.

Osallistumismaksut: Lounas 20 euroa, iltapala 12 euroa. Lapset 6 - 15 v 50 %, alle 6 v ilmainen. Perjantain iltaherkut ja kokouskahvit ovat maksuttomat. Maksu peritään juhlapaikalle tultaessa.

Majoittuminen: Jokainen varaa majoituksensa itse. Kesähotelli Paukkulassa on mahdollisuus yöpyä ja sitä suositellaan majapaikaksi. Huoneet on varattava viimeistään 8.7. kurssisihteeri Rauni Torniaiselta, puhelin (015) 414 8239. Huonehinnat: 1 hh 30 euroa/vrk, 2 hh 50 euroa/vrk. Hintaan sisältyy aamiaisen.

Näyttelyn kokoaminen: Jokainen voi osallistua näyttelyyn tuomalla ja asettamalla sinne harrastustensa tuloksia kaikkien nähtäväksi ja ihasteltavaksi. Tilavarauksen takia tuomisista pyydetään ilmoittamaan viimeistään 8.7. Esko Liikasselle, Ylivedentie 438, 52100 ANTTOLA, (015) 655 149, 050 303 7121, liikane2@saunalahti.fi.

Ohjelma:

Perjantai 29.7.2005

17.00– Vieraiden vastaanotto. Tulokahvit. Sukutarinoita Liikasista.
Materiaalin myynti. Majoittuminen. Anttolan herkkuja./
Rakennukset Pajatus ja Kuutuuli

Lauantai 30.7.2005

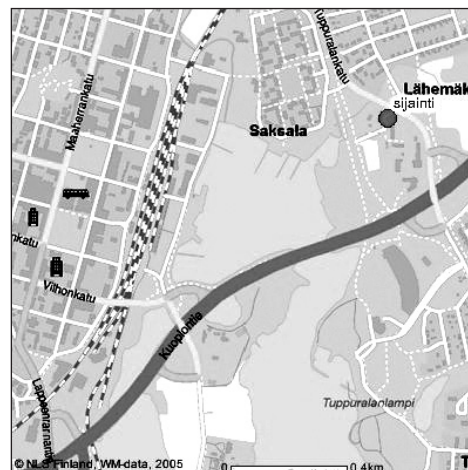
7.00 - 9.00 Näyttelyn pystytys./Pajatus
9.00 - 12.30 Vieraiden vastaanotto ja materiaalin myynti
jatkuu. Näyttely. Toimintapiste./Pajatus
9.30 - 14.30 Arpajaiset
11.30 - 13.00 Lounas/Ruokala
13.00 Vuosikokous/Juhlasali
14.15 Kahvitarjoilu ja arvonta/Ruokala
15.00 Päiväjuhla/Juhlasali
19.00 Iltapala/Ruokala

Sunnuntai 31.7.2005

10.00 Jumalanpalvelus/Tuomiokirkko
Kunnianosoitus sankarihautoilla ja Liikasten haudoilla/Harjun hautausmaa

Varsinaisen ohjelman jälkeen voidaan syödä yhdessä vielä lounas omalla kustannuksella jossakin sopivassa paikassa. Sitten voi jatkaa menemällä Naisvuoren katettuun kesäteatteriin seuraamaan näytelmää ”Havukkahon ajattelijä”, joka alkaa klo 14. Muitakin vaihtoehtoja on. Niitä voi katsoa Internetistä Mikkelin sivuilta www.mikkeli.fi

Tervetuloa!

SUKUSEURAN HALLITUS

Puheenjohtaja (= sukuseuran esimies) **Harri Liikanen**,
Rintinpolku 17, 00940 HELSINKI, (09) 308 263 koti/faksi, 040 502 5939, harri.liikanen@kolumbus.fi

Varapuheenjohtaja (= sukuseuran varaesimies) **Jaakko Liikanen**,
Puhaltajankatu 55, 11910 RIIHIMÄKI, (019) 720 669, 040 516 4305, jaakko.liikanen@jl-lasi.fi

Sihteeri Matti Liikanen,
Naavakatu 10, 15950 LAHTI, (03) 753 1134, 0400 493 040, (03) 753 7154 faksi,
matti.liikanen@m-laskenta.inet.fi

Tiedottaja Pirkko Liikanen,
Viherlaaksonranta 10 A 15, 02710 ESPOO, 050 517 0588, pirkko.liikanen@welho.com

Hankkija Sirkka Liisa Kuusisto,
Luusniementie 1236, 51460 LUUSNIEMI, (015) 652 205, 040 563 0200, sirkkaliisa.kuusisto@jippii.fi

Arkistonhoitaja Esko Liikanen,
Ylivedentie 438, 52100 ANTTOLA, (015) 655 149, 050 303 7121, liikane2@saunalahti.fi

JÄSENREKISTERIN HOITAJA HALLITUKSEN ULKOPUOLELTA:

Tiia Kumpumäki, Herman Renlundinkatu 18, 67100 KOKKOLA, (06) 831 4701, 050 464 0220, tik@pp.nic.fi

---

SUKUSEURAN PAIKALLISET YHTEYSHENKILÖT:

MIKKELI JA ANTTOLA: *Esko Liikanen*, katso hallitus
HELSINKI (Pk- seutu): *Harri Liikanen*, katso hallitus
JUVA: *Annikki Liikanen*, Kuhalammentie 2 a 4, 51900
Juva, (015) 651 323
KANGASNIEMI: *Sirkka Liisa Kuusisto*, katso hallitus

REISJÄRVI: *Sirkka Leppälä*, Tuomikuja 3, 85900 Reisjärvi,
(08) 776 135
LAHTI, JAALA, ORIMATTILA: *Matti Liikanen*, katso
hallitus

VUODEN LIIKASET

1993 (Ristiina)
Mirjam Piira, Mäntyharju, k. 1994
1994 (Mikkeli)
Annikki Liikanen, Juva
1995 (Ristiina)
Anna-Liisa Liikanen, Orimattila, k.
2004
1996 (Kangasniemi)
Erkki Liikanen, (Bryssel), Helsinki

1997 (Korpilahti)
Heikki Liikanen, Joutsa, k. 2004
1998 (Kuusamo)
Hannes Savolainen, Kemijärvi
1999 (Johannes)
Erkki Liikanen, Tammela
2000 (Ristiina)
Pirkko Liikanen, Espoo

2001 (Kangasniemi)
Matti Liikanen, Lahti
2002 (Kuusamo)
Jaakko Liikanen, Riihimäki
2003 (Kangasniemi)
Raimo Liikanen, Mikkeli
2004 (Mikkeli)
Liisa Liikanen, Mikkeli, Anttola

KUMMITYTTÖ

Lähes sukuseuran perustamispäivänä
syntynyt Jenni Liikanen Lahdesta.

SUVUN VANHIN

Vanhin elossa oleva Liikanen on
Helmi Piipponen Espoosta.
Hän on syntynyt 15.5.1909 Hartolassa
ja kuuluu Korpilahden sukuhaaraan.

PERINNEHENKILÖ

Vapaustaistelija,
luutnantti Herman Liikanen

INTERNET- KOTISIVU

www.liikastensukuseura.fi

PANKKITILIN NUMERO

Sampo 800019-1978966

